

Азарченкова М.К.,

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М. Бекетова

ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В БУДІВНИЦТВІ

Дослідження діяльності підприємств будівельної галузі довели, що на більшості будівельних підприємств значно уповільнилося оновлення основних фондів. Виробничий термін тільки чверті основних фондів не перевищує 10 років. Таку саму частину становлять і повністю зношені основні фонди.

Входження України в ринкові умови господарювання на початку 90 -х років минулого сторіччя переконливо довело, що чекати настання чергової, циклічної кризи не було необхідності, оскільки вона майже одразу наздогнала нашу економіку з причини впливу багатьох чинників, у тому числі непередбачуваності та невміння передбачати і попереджати руйнуючий вплив криз на макро- і мікроекономіку. Існує тісний зв'язок кризи та ризиків, який в тій чи іншій мірі впливає на методичку розробки будь-якого управлінського рішення. Якщо виключити з нього очікування кризи, то зникне гострота сприйняття ризику, стануть несподіваними і від того ще більш гострими не тільки кризові ситуації, а й цілком звичайні поточні проблеми господарювання підприємств.

Антикризове управління включає сукупність знань і результати аналізу практичного досвіду, які спрямовані на оптимізацію механізмів регуляції систем, виявлення прихованих ресурсів, потенціалу розвитку на складному етапі розвитку. Специфіка антикризового управління пов'язана з необхідністю прийняття складних управлінських рішень в умовах обмежених фінансових коштів, великого ступеня невизначеності і ризику. Менеджер, який вирішає подібні завдання, стикається з необхідністю діяти своєчасно і швидко, до того ж зростає рівень його відповідальності.

Існує тісний зв'язок кризи та ризиків. Фактори ризику, які характерні для підприємств будівельної галузі слід розглядати у такий площині:

- ✓ специфіка ринку підрядних робіт;
- ✓ специфіка будівельної продукції;
- ✓ специфіка будівельного виробництва;
- ✓ специфіка бізнес-процесів;
- ✓ специфіка конкуренції будівельної продукції.

Особливу увагу для подолання кризових явищ та ефективного антикризового управління слід приділяти менеджменту. Причинами кризового положення економічного суб'єкта можуть стати недосконалість в реалізації функцій і завдань фінансового менеджменту, недостатній досвід комерційної роботи, слабка орієнтація керівництва у правових питаннях і ін. Якщо будівельне підприємство працює стабільно, без великих зривів навіть у нестабільній обстановці, у великій мірі це є наслідком раціональної організаційної структури, грамотного керівництва та управління ресурсами підприємства.

Політика антикризового управління на будівельному підприємстві повинна бути частиною загальної виробничо-господарчої та фінансової стратегії підприємства, що полягає в розробці системи методів попередньої діагностики загрози банкрутства і «включення» механізмів фінансового оздоровлення підприємства, які забезпечують його вихід з кризового стану.

До основних етапів формування та проведення політики антикризового управління будівельним підприємством відносяться:

- моніторинг фінансового стану підприємства з метою виявлення ознак кризового стану;
- визначення масштабів кризового стану підприємства;
- дослідження основних факторів, що обумовлюють кризовий розвиток підприємства;
- формування системи цілей виведення підприємства з кризового стану;

- вибір і використання дієвих внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства, що відповідають масштабам його кризового фінансового стану;
- забезпечення контролю за результатами розроблених заходів щодо виведення підприємства з фінансової кризи.